

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 105

www.parlament.md

27 Noiembrie 2014

106 A nr. 106 A

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA

*mun. Chișinău, str. Columna,
nr. 106 A*

În temeiul art. 22 din Legea nr. 39-XIII din 7 aprilie 1994 despre statutului deputatului în Parlament și art. 21 al Legii nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, rog să vă expuneți pe marginea proiectului de lege nr. 465 din 19 noiembrie 2013 privind deținerea și protecția animalelor de companie.

Scopul proiectului de lege este crearea unui cadru legislativ pertinent pentru deținerea și protecția animalelor de companie, precum și reglementarea juridică a măsurilor pentru prevenirea fenomenului animalelor fără stăpîn. În același timp, unul din aspectele de bază ale acestui proiect este prevenirea cruzimii față de animalele de companie, inclusiv față de cele fără stăpîn, prin motivarea cetățenilor de a avea un comportament adecvat în raport cu acestea.

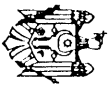
Avînd în vedere cele relatate mai sus, solicităm să vă expuneți asupra proiectului de lege vizat în termen de zece zile lucrătoare. La întocmirea avizului CALM, rugăm să fie luat în considerare avizul Guvernului, la proiectul de lege nr. 465 din 19 noiembrie 2013.

Anexă: 27 (douăzeci și șapte) file:

- proiectul legii nr. 465 din 19 noiembrie 2013;*
- avizul Guvernului la proiectul nr. 465 din 19 noiembrie 2013.*

Cu respect,

Valeriu STRELET,
Deputat în Parlament

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD 2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

19 noiembrie 2013

FA nr. 207

Proiect

Biroul permanent al
Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege privind deținerea și protecția animalelor de companie.

Anexe:

1. Proiectul legii
2. Nota informativă

Deputații în Parlament:

V. Strolet
T. Găelin
S. Bărbulescu
A. Ciambriuc
V. Șerhincă

19 11 465 13

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Lege privind deținerea și protecția animalelor de companie

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Recunoscând că omul are o obligație morală de a respecta toate creaturile vii și păstrând legăturile speciale existente între om și animalele de companie, *considerând* că animalele de companie sunt foarte importante datorită contribuției lor la calitatea vieții și, prin urmare, reprezintă o valoare pentru societate, *având în vedere* dificultățile care decurg din marea varietate a animalelor care sunt deținute de către om, *având în vedere* riscurile inerente determinate de suprapopulara cu animale pentru igiena, sănătatea și securitatea omului și a altor animale, *având în vedere* că deținerea speciilor din fauna sălbatică, în calitate de animale de companie, nu ar trebui să fie încurajată, *conștienți* de faptul că condițiile de deținere a animalelor de companie nu permit întotdeauna promovarea sănătății și bunăstării acestora, *conștienți* că atitudinile în privința animalelor de companie variază considerabil datorită uneori unei lipse de cunoștințe sau de conștiință, **Statul Republica Moldova**, raliindu-se la prevederile Convenției Europene pentru protecția animalelor de companie, semnată la Strasbourg la 23 iunie 2003 și la Declarația Universală a Drepturilor Animalelor, proclamată solemn la Paris la 18 octombrie 1978, și în spiritul respectului față de viață și ființe și în scopul îmbunătățirii relațiilor dintre oameni și animale, precum și pentru garantarea bunăstării populației și a mediului, **promovează și reglementează prevenirea cruzimilor față de animale, bunăstarea și protecția acestora și condamnă orice acte de cruzime și maltratare a animalelor, inclusiv a animalelor de companie față săpân.**

Articolul 1. Obiectul de reglementare

Prezenta lege reglementează măsurile necesare pentru deținerea și asigurarea condițiilor de viață și bunăstare ale animalelor de companie inclusiv a animalelor de companie fără săpân.

Articolul 2. Cadrul juridic

(1) Cădrul juridic în domeniul deținerii animalelor de companie este reprezentat de prezenta lege, de alte acte legislative și normative în domeniu, precum și de tratatele internaționale la care Republica Moldova a este parte.

(2) Dacă un tratat internațional la care Republica Moldova a este parte conține alte reglementări decât cele prevăzute de legislația națională în domeniul dat se vor aplica prevederile tratatului internațional.

Articolul 3. Domeniul de aplicare

Prevederile prezentei legi se aplică tuturor persoanelor fizice și juridice care dețin animale de companie indiferent de domeniul de activitate, tipul de proprietate și forma juridică de organizare.

Articolul 4. Noțiuni generale

În sensul prezentei legi, noțiunile utilizate semnifică următoarele:

Animal - orice viețuitoare neumană aparținând grupului vertebratelor.

Deținător de animale - persoană fizică sau juridică care deține în proprietate cu orice titlu valabil sau are în posesie permanentă sau temporară animale cu titlu de proprietar și/sau deținător de exploatare, sau de îngrijitor temporar al animalelor. Această categorie include, fără excepție, conducătorii grupurilor de animale, ai mijloacelor de transport în care se află animale, precum și administratorii exploatațiilor de tipuri: tirguri sau expoziții de animale, tabere de vară, ferme de animale, centre de asistență și protecție a animalelor.

Râu tratament aplicat animalului - creșterea animalelor în condiții de aglomerație excesivă, prilejuind suferințe greu de suportat; transportul sau expunerea animalelor în condiții de înghesuire și durată excesivă, în poziții care le prilejuiesc suferințe sau neavând îndegațiun aer și apă; lipsirea unui animal propriu sau altui în îngrijire, de hrană adecvată și apă în cantități suficiente, de un adăpost curat și aerisit, sau neacordarea unor posibilități minimale de mișcare; supunerea animalelor la muncă mai presus de puterile lor; pentru care nu sunt apte în raport cu specia, vârsta, starea fizică, inclusiv o gestație înaintată, sau folosirea animalelor pentru nepotrivite, ce pot provoca suferințe; lovirea brutală sau înțeparea animalelor pentru a le forța să depună eforturi peste puterile lor sau pentru a simți să se ridice un animal căzut suprasolicitat în muncă, rânii sau bolnav; nerespectarea odihnei necesare pentru animalele de muncă, sau ținerea lor excesivă sub întemperii; izgonirea sau lăsarea în părăsire a animalelor domestice de muncă, utilizare de alt fel sau de companie, care nu mai pot fi folosite fiind bătrâne, bolnave sau infirme; folosirea animalelor pentru concursuri, competiții de alegere, spectacole inclusiv cele de circ, filmări, reclame, publicitate, exhibiții, distracții, sporturi, sau ținerea lor în grădini zoologice fără grija necesară pentru siguranța și bunăstarea animalelor în cauză, ca și pentru soarta lor ulterioară; dresajul brutal al animalelor, iritarea, sperierea animalelor sau lăsarea fără control strict a oricărui animal propriu sau aflat în custodie care ar putea fi agresiv față de oameni sau animale; ațâțarea animalelor unele împotriva altora, ori împotriva oamenilor, conștientului ilegal cu animale.

Cruzime față de animale - orice acțiune efectuată în mod direct sau indirect, cu intenție sau din imprudență, care poate să aibă drept urmare o suferință fizică și sau psihică a unui animal; vătămarea gravă a organismului sau moartea nejustificată a animalului în raport cu normele legale; punerea în pericol

neîndreptățită a vieții animalului indiferent dacă animalul aparține sau nu făptușului, nu are un proprietar ori custode, trăiește liber în natură sau este captiv; omorârea animalelor, din perspectivă, precum și prin practicarea uriiu pe animale domestice sau captive; organizarea de lupte între animale sau cu animale; folosirea de animale vii pentru dresajul câinilor pentru a le controla agresivitatea; folosirea de animale pentru expoziții, publicitate, realizare de filme sau în scopuri asemănătoare, dacă aceste activități le provoacă acestora suferințe fizice și psihice, aștețțiuni sau rânii, abandonarea unui animal a cărui existență depinde de îngrijirea omului; administrarea de substanțe destinate stimulării capacităților fizice ale animalelor în timpul competițiilor sportive, sub forma dopajului; maltratarea și schinguirea animalelor; intervențiile chirurgicale destinate modificării aspectului unui animal sau altor scopuri necurative, cum ar fi codomia, cuparea urechilor, secționarea corzilor vocale, ablația ghearelor, colitoul ciocului și dinților; provocarea de suferințe fizice și psihice prin orice mijloace; despărțirea puilor de mamă până la vârsta de minimum opt săptămâni de viață; capturarea animalelor prin alte metode decât cele prevăzute de lege; folosirea armelor cu tranchilizant, în alte situații decât pentru imobilizarea animalelor.

Abandon - lăsarea unui animal aflat în proprietatea și îngrijirea omului, pe domeniul public, fără hrană, adăpost și tratament medical.

Animal de companie - orice fel de animal ținut de către om în special în apartament, pe lângă casă, sau în curtea sa pentru agerment, companie, pază inclusiv de serviciu.

Animalele de companie fără stăpân - orice animal crescut, adăpostit, ținut pe domeniul public, în locuri publice sau în spațiile adiacente acestora, în afara proprietății stăpânului sau deținătorului acestuia, necontrolat, nesupravegheat liber, abandonat, inclusiv cei identificați prin microcipare sau alt mijloc alternativ de identificare, stabiliți de către instituțiile respective ale statului.

Adăpost de protecție și asistență a animalelor de companie (în continuare Adăpost) - locuri special amenajate de organizațiile necomerciale specializate și sau autoritățile administrației publice locale unde simt ținute animalele de companie, inclusiv cele fără stăpân.

Deținător de animale de companie - persoană fizică sau juridică care deține în proprietate cu orice titlu valabil sau are în posesie permanentă și sau temporară animale în calitate de proprietar de animale, sau de îngrijitor temporar al animalelor pentru care și-a asumat responsabilitatea întreținerii.

Carnet de sănătate al animalului - document, eliberat de Regiștrile de întreținere provizorii sau de adăposturile de protecție și asistență a animalelor de companie, care cuprind indicativul numeric, specia și semnalamentele animalului, date medicale (vacinările, tratamente de deparazitare, sterilizare etc.), eventuale observatii, măsurile ulterioare luate pentru animal, informația privind deținătorul, iar pentru animalele fără stăpân data și locul de unde a fost ridicat.

Câini periculoși - cini aparținând următoarelor rase: Pit Bull, Boerhull, Bandog, Staffordshire Bull Terrier, American Staffordshire Terrier, Losa Rottweiler, Dog Argentinian, Mastino Napollitano, Fila Brazillero, Mastiff, Ciobănesc Caucazian, Cane Corso și metisii lor.

Cîine agresiv - orice cîine care fără să fie provocat, mușcă sau atacă persoane sau animale.

Înregistrare a animalului - procedeu de aplicare pe ureche sau gît a unor etichete, zgărde, microcipuri sau tatuaje rezistente și ușor de observat și care nu influențează viața și comportamentul animalului.

Refugiu provizoriu pentru asistența animalelor de companie (în continuare Refugiu provizoriu) - unitate creată de autoritățile administrației publice locale și/sau organizațiile necomerciale specializate, în cadrul cărora se vor organiza cazarea provizorie, înregistrarea, deparazitarea, sterilizarea, vaccinarea antirabică, carantinizarea, controlul medical și tratamentul animalelor de companie bolnave.

Articolul 5. Principiile de bază privind deținerea animalelor de companie

(1) La deținerea animalelor de companie se vor respecta următoarele principii de bază:

- a) tratamentul inuman aplicat animalului este incompatibil cu principiile moralității și umanității și nimeni nu cauzează inutil durere, suferințe fizice sau psihice unui animal de companie;
- b) animalele de companie sunt protejate de suferințe fizice sau psihice inclusiv de la moarte;
- c) nimeni nu abandonează un animal de companie;
- d) asigurarea condițiilor de întreținere a animalelor trebuie să corespundă necesităților etologice în funcție de specie și rasă;
- e) animalele de companie sunt ființe sensibile, capabile de suferință fizică și psihică, având și o valoare intrinsecă, în afara celei utilitare;
- f) omul are obligația de a nu abuza de viața și serviciile animalelor de companie, evitând sau reducând în cea mai mare măsură posibilă suferința pe care folosirea lor ar putea-o produce;
- g) participarea cetățenilor și societății civile la elaborarea și realizarea programelor în domeniul protecției și asistenței animalelor de companie;
- h) obligativitatea sterilizării animalelor de companie fără stăpîn;
- i) asigurarea securității și altor drepturi ale cetățenilor și deținătorilor de animale;
- l) recuperarea de la deținător a daunelor pricinuite de animalul de companie;
- m) metodele de gestionare a situației animalelor de companie fără stăpîn vor fi aplicate în următoarea ordine: sterilizarea, identificarea și înregistrarea acestora.
- (2) Este interzisă cutanșterea câinilor, a pisicilor și a altor animale de companie, cu excepția animalelor cu boii incurabile, constatate de medicul veterinar

Articolul 6. Acțiuni formative-educative în domeniul protecției animalelor de companie

(1) În scopul formării unei culturi adecvate a cetățenilor în relațiile cu animalele, educarea și înălțarea atitudinii umanitare a comportamentului față de animale, neadmiterea cruzimii față de animale, instituirea statului și/sau organizațiilor necomerciale care organizează instruirea și educarea în domeniul protecției și asistenței animalelor de companie.

(2) Ministerul Educației va include, în programele destinate formării și perfecționării cadrelor se specialitate, tehnicienilor sau lucrătorilor din domeniile medical-veterinare, biologice și zootehnice, a noștinilor cu caracter științific, tehnic și etic menite să asigure respectul față de viața și înălțarea sau reducerea în cea mai largă măsură posibilă a suferinței animalelor de companie asupra cărora se exercită activități umane.

(3) Ministerul Educației și Ministerul Tineretului și Sportului, inclusiv structurile teritoriale ale acestora, vor desfășura, în colaborare cu organizațiile neguvernamentale de protecție și asistență a animalelor și al altor organisme internaționale, programe educative urmărind prevenirea cruzimii față de animale și protecția acestora, inclusiv prin informarea cetățenilor despre legislația privind protecția animalelor, în special a animalelor de companie.

Articolul 7. Autoritatea națională competentă

(1) Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor reprezintă autoritatea națională competentă de asistență și protecție a animalelor de companie în sensul prevederilor prezentei legi.

(2) În cadrul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor funcționează, în limita personalului aprobat, un serviciu de protecție a animalelor, iar la nivelul direcțiilor sanitare veterinare raionale este desemnată o persoană care are ca atribuții de serviciu asistența și protecția animalelor de companie. În localitățile rurale aceste atribuții se pun pe seama unor funcționari din cadrul primăriilor în colaborare cu medicul veterinar de stat.

(3) Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor are următoarele atribuții:

- a) coordonează și exercită controlul de stat asupra respectării legislației cu privire la protecția și asistența animalelor, în special a animalelor de companie;
- b) elaborează instrucțiuni de aplicare a prevederilor prezentei legi privind normele de deținere, adăpostire și întreținere a animalelor de companie, inclusiv a celor fără stăpîn;
- c) stabilește cerințe privind controlul aplicării prezentei legi și a instrucțiunilor specifice, realizează inspecțiile privind protecția animalelor;
- d) exercită și alte atribuții prevăzute de legislația în domeniu.
- (4) Pentru îndeplinirea prevederilor prezentei legi, persoanele împuternicite, potrivit atribuțiilor de serviciu, au acces în clădiri, refugii provizorii, adăposturi și alte locuri unde sunt ținute animalele de companie, precum și dreptul de a solicita orice informație și documente necesare controlului și de a preleva probe pentru cercetări și analize de laborator.
- (5) În situația în care locul unde sunt ținute animalele se află la domiciliul sau rezidența deținătorilor de animale de companie, accesul persoanelor împuternicite, în acest spațiu se face cu acordul deținătorului.

Articolul 8. Competența autorităților administrației publice locale

- (1) Autoritățile administrației publice locale:
 - a) asigură implementarea politicii de stat în domeniul protecției și asistenței animalelor de companie;
 - b) exercită controlul teritorial la aplicarea prezentei legi.

c) organizează laborarea și realizarea programelor locale, privind prevenirea apariției și creșterii numărului animalelor de companie fără stăpân;

d) instituie Refugiile provizorii pentru cazarea animalelor de companie fără stăpân și verifică activitatea lor;

e) organizează înregistrarea animalelor și ține Registrul animalelor de companie;

f) aprobă tarifele privind înregistrarea animalelor de companie;

g) contribuie la instruirea și sensibilizarea populației în problemele de deținere și protecție a animalelor fără stăpân, inclusiv prin afișarea de anunțuri pe panourile publicitare ale primăriei, difuzarea de anunțuri în toate celelalte publicații și pe site-ul primăriei pentru a găsi stăpâni pentru toate animalele aflate în Refugiile provizorii;

h) monitorizează controlul animalelor fără stăpân, inclusiv în colaborare cu organizațiile necomerciale specializate;

i) stabilesc locurile pentru plimbatul animalelor de companie;

j) exercită și alte atribuții prevăzute de prezenta lege.

(2) Consiliile locale, respectiv Consiliul Municipiului Chișinău au obligația de a amenași și de a suplimenta din fonduri proprii în funcție de necesități, în condițiile prevăzute de lege, refugiiile provizorii și adăposturile publice pentru animalele de companie fără stăpân.

(3) Consiliile locale, respectiv Consiliul Municipiului Chișinău au obligația de a asigura prin servicii specializate asistența medicală veterinară, efectuarea acțiunilor sanitare-veterinare prevăzute de legislația sanitar-veterinară, precum și identificarea și înregistrarea animalelor de companie fără stăpân.

(4) Serviciile specializate pentru gestionarea animalelor fără stăpân pot fi concesionate numai către persoane juridice, organizații necomerciale sau fundații care desfășoară activități în domeniul asistenței și protecției animalelor. Acestea vor contracta servicii veterinare, potrivit reglementărilor legale în vigoare.

(5) În cazul în care autoritățile administrației publice locale nu pot asigura realizarea prevederilor stipulate la alin.(1), acestea vor contracta și sau pot colabora cu organizațiile necomerciale specializate și autorizate în domeniul protecției și asistenței animalelor de companie.

Articolul 9. Deținerea animalelor de companie

(1) Cerințele privind deținerea animalelor de companie trebuie să corespundă nevoilor etologice animalului în funcție de specie, rasă, sex, vârstă și care sunt aprobate de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

(2) Locul deținerii animalelor trebuie să fie dotat în așa fel încât animalului să-i fie asigurată loc pentru mișcare, aerisire, temperatură și umiditate normală, iluminare naturală.

(3) Deținătorii de animale de companie au obligația de a îngriji și trata în mod corespunzător un animal bolnav sau rănit.

(4) Animale sălbatice pot fi deținute în conformitate cu Legea regnului animal.

Articolul 10. Obligațiile proprietarilor și deținătorilor animalelor de companie

(1) Proprietarii și deținătorii de animale de companie au obligația de a asigura aplicarea normelor sanitare veterinare și de zoonoză privind adăpostirea, hrănirea, îngrijirea, reproducția, exploatarea, asistența, protecția și bunăstarea animalelor.

(2) Proprietarii și deținătorii de animale de companie au obligația de a avea un comportament lipsit de brutalitate față de acestea, de a asigura condițiile elementare necesare scopului pentru care sunt crescute, de a nu le abandona și/sau izgoni.

(3) Proprietarii și deținătorii animalelor de companie au următoarele obligații:

a) de a asigura animalele în cantitate suficientă cu hrană și apă, somn, precum și de a asigura posibilitatea mișcării;

b) de a avea față de ele un comportament uman creând condiții pentru siguranța și bunăstarea lor, spre a preveni pierderea sau accidentarea;

c) să ia măsurile necesare pentru a nu lăsa animalele să devină libere sau de a nu le părăsi (abandonat);

d) să respecte regulile sanitare veterinare și de zoonoză privind întreținerea, hrănirea, îngrijirea, reproducerea și exploatarea rațională a animalelor, precum și cerințele stabilite de serviciile veterinare;

e) să înregistreze animalele și să achite plata pentru cheltuielile de înregistrare;

f) să întreprindă serviciiile sanitare-veterinare de stat și instituțiile de medicină despre fiecare caz de imbolnăvire sau epizootic a animalelor deținute, precum și despre mușcăturile și traumele provocate oamenilor sau animalelor domestice;

g) să recupereze daunele pricinuite de animalul de companie inclusiv cheltuielile legate de imunizarea și acordarea ajutorului medicali persoanelor care au suferit în urma mușcăturilor, traumelor provocate de către animal;

h) să asigure curățarea resturilor lăsate de animalul de companie care se plimbă în afara locuinței;

i) să achite în termenele stabilite plata pentru serviciile și taxele locale ce tin de întreținerea animalelor de companie în depehdență de rasă și statura acestora;

l) proprietarii și deținătorii de animale de companie au obligația de a menține igiena în spațiile publice, în spațiile adiacente acestora, în holurile și căile de acces ale spațiilor locative;

m) să îndeplinească și alte obligații prevăzute de prezenta lege și alte acte din domeniul.

(4) Deținătorii animalelor de companie le este strict interzis:

a) să dețină un animal de companie în locuri neamenajate special;

b) plimbatul animalului de companie în locuri neautorizate de către autoritățile administrației publice locale, scăldatul lor în bazine de apă și lacuri, circulația liberă pe raza localităților cu cini agresivi sau celor periculoși fără leșă și botniță, precum și intrarea cu câini în localurile publice - instituții de învățământ, magazine, piețe de desfacere a produselor agroalimentare, parcuri, scuturii, staioane.

Nu vor fi supuși acestui regim câinii de serviciu ai Ministerului Apărării, Ministerului Afacerilor Interne, Organelor pentru Situații Excepționale, Serviciului Vamal și ai Serviciului de Grăniceri la executarea funcțiilor de serviciu, precum și câinii deținătorul cărui este nevăzător.

c) vânzarea, procurarea, participarea la expoziții, precum și transportarea animalelor de companie cu orice tip de transport în alte localități fără Carnetul de sănătate al animalului;

d) să participe sau să organizeze lupte între animale sau să antreneze animale în acest scop;

d) să aplice rețetele tratamente animalelor de companie sau cruzimea față de ele.

Articolul 11. Restricții privind deținerea animalelor de companie

(1) În apartamente din blocuri locative pot fi deținute animale de companie cu acordul locatarilor, dacă deținătorul respectă regulile sanitare veterinare și de zootehnie privind întreținerea, hrănirea, îngrijirea, reproducerea și exploatarea rațională a animalelor, care sînt aprobate de instituțiile specializate ale statului, inclusiv respectă drepturile de vecinătate ale locatarilor.

(2) În curțile de folosință comună poate fi deținut - 1 sau 2 câini. Câinii nu vor fi legați la punct fix fără posibilitatea de mișcare. Ei vor fi legați cu posibilitatea culșării pe sîmna; se va folosi un dispozitiv de împiedicare a stragulării denumit vînțeș și se va da câinilor posibilitatea mișcării libere, în condiții de siguranță.

(3) Nu se restricționează deținerea puilor animalelor de companie pînă la vârsta de trei luni, precum și animalele decorative (pești, păsări, rozătoare etc.) dacă deținătorul respectă regulile sanitare veterinare și de zootehnie.

(4) Nici un animal de companie nu va putea fi vîndut sau cedat dintr-un Refugiu ori Adăpost, unei persoane sub vârsta de 16 ani, fără consimțămîntul expres al părinților sau ai reprezentanților legali.

(5) Animalele de companie periculoase pot fi deținute numai de persoanele cu capacități deplină de exercițiu.

Articolul 12. Măsuri veterinare obligatorii

(1) Deținătorii animalelor de companie sînt obligați anual să vaccineze contra rabiei câinii cu vârsta de peste 3 luni. Procurarea vaccinului antrabuc se asigură din bugetul de stat.

(2) În cazul în care animalul de companie a provocat traume oamnelor sau animalelor domestice, deținătorul prezintă animalul în mod urgent, instituțiilor veterinare de stat și/sau organizațiilor necomerciale specializate și autorizate pentru al supune unui control.

(3) Este obligatorie sterilizarea câinilor cu sau fără stăpîn aparținînd rasei comune, metișii acestora, excepție făcînd exemplarele cu regim special prevăzute în normele metodologice de aplicare a prezentei legi. Câinii periculoși de rasa Pit Bull, Boerbull, Bandog și metișii lor se sterilizează obligatoriu indiferent de regimul de deținere sau proprietate.

(4) Acțiunile de capturare, adăpostire, deparazitare, vaccinare, sterilizare, revendicare/adopție se realizează cu respectarea numelor și masurelor sanitare veterinare referitoare la protecția și asistența animalelor, iar la acestea pot participa și reprezentanții ai asociațiilor și fundațiilor pentru protecția și asistența animalelor.

(5) Reprezentanții asociațiilor și fundațiilor pentru protecția și asistența animalelor vor participa la acțiunile prevăzute la alin.(4), atît în cadrul refugierilor provizorii și adăposturilor publice din cadrul serviciilor specializate pentru

gestionarea animalelor de companie fără stăpîn, cît și în cadrul adăposturilor private care sînt în parteneriat cu consiliile locale.

Articolul 13. Evidența animalelor de companie

(1) Evidența animalelor de companie se efectuează cu scopul de a identifica mai ușor animalele vaccinate și sterilizate, de a aplica taxele locale, precum și pentru elaborarea planurilor de imunizare profilactică și prevenirea apariției sau creșterii numărului animalelor fără stăpîn.

(2) Deținătorii animalelor de companie înregistrează în mod benevol animale pe care le dețin.

(3) Câinii cu vârsta de peste 3 luni și animalele fără stăpîn se înregistrează în mod obligatoriu. Câinii de serviciu ai structurilor de stat se înregistrează conform regulilor interioare ale instituției.

(4) În cazul obținerii unui cîne înregistrat, deținătorul va prezenta animalul în termen de 5 zile la Refugiile provizorii pentru efectuarea recușificării în Carnetul de sănătate a animalului cu privire la deținător.

(5) Autoritățile administrației publice locale vor asigura evidența animalelor de companie inclusiv a celor fără stăpîn. Evidența se va efectua în cadrul Refugierilor provizorii.

(6) Fiecare animal de companie va fi înregistrat într-un registru special arhundu-i un indicativ numeric atașat prin unul din mijloacele de identificare, și i se va înlocui Carnetul de sănătate al animalului modelul cărîua este aprobat de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

(7) Animalele de companie sînt supuse identificării prin metoda cea mai puțin dureroasă.

(8) Regulamentul privind evidența animalelor de companie este aprobat de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

(9) Refugiile provizorii vor transmite anual serviciilor de colectare a impozitelor și taxelor locale ale primăriilor informația privind deținătorii de cîne, pentru încasarea taxei locale.

(10) Conducătorii întreprinderilor de gestionare a fondului locativ (întreprinderilor municipale, cooperativele de construcție a locuințelor, asociațiilor proprietarilor de locuințe privatizate, asociațiilor de coproprietari din condominiu și a altor agenți economici, la balanța ori în gestiunea cărora se află fondul locativ) precum și președinții întovărășirilor pomicole, vor monitoriza înregistrarea la timp a câinilor, deținuși și vor înțorma autoritățile administrației publice locale și organele de poliție despre deținătorii de cîne, care încalcă prezenta lege, pentru tragerea lor la răspundere în modul stabilit de legislație.

(11) Deținătorii de cîne din categoria celor periculoși au obligația să dețină la sediul de poliție în a cărui rață este situat imobilul în care este deținut cînele, o fotografie a Carnetului de sănătate al animalului și o declarație pe propria răspundere privind existența unei asigurări de răspundere civilă pentru eventualele pagube produse de animal. În cazul schimbării adresei imobilului unde este deținut cînele, deținătorul are obligația să dețină în termen de 48 ore, la sediul poliției în a cărui rață se află noua adresă, documentele supra nominalizate.

Articolul 14. Reproducția animalelor de companie

Deținătorii animalelor de companie care selectionează un animal pentru reproducție au obligația de a respecta caracteristicile anatomice, fiziologice și comportamentale ale speciei și rasei respective, astfel încât să nu fie compromise performanțele, sănătatea și bunăstarea descendenților.

Articolul 15. Dresajul

- (1) Persoana care contribuie la dresajul unui animal de companie are obligația de a folosi mijloace de dresaj care să nu provoace traume psihice sau fizice, precum și de a folosi metode care să nu prejudicieze sănătatea ori bunăstarea animalului.
- (2) Dresajul câinilor din categoria celor periculoși se face în centre speciale.
- (3) Se interzice utilizarea mijloacelor artificiale de dresaj care provoacă răni sau dureri inutile, suferințe ori teamă.
- (4) Regulamentul cadru privind activitatea Centrelor speciale de dresaj este aprobat de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

Articolul 16. Comercializarea sau creșterea în scop comercial al animalelor de companie

- (1) Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, din considerente privind protecția animalelor sau conservarea speciilor de animale existente pe teritoriul țării, poate impune anumite condiții, precum și limita sau interzice importul, exportul, tranzitul și comerțul cu animale, ținând cont de reglementările comunitare.
- (2) Comercializarea sau creșterea în scop comercial a animalelor de companie se efectuează în conformitate cu prezenta lege și a normelor privind activitatea de întreținător.
- (2) La comercializarea unui animal de companie vânzătorul este obligat să transmită cumpărătorului Carnetul de sănătate al animalului precum și recomandările în formă scrisă privind condițiile de întreținere a animalului care să corespundă necesităților etologice în funcție de specie și rasă.

Articolul 17. Transportarea animalelor de companie

(1) Orice persoană care transportă animale de companie pe teritoriul Republicii Moldova este obligată:

- a) să accepte pentru transportare numai animale ce dețin Carnet de sănătate
- b) să transporte animalele în condiții corespunzătoare, în funcție de specie, sex, vârstă:
- c) să asigure condiții necesare ca sănătatea și bunăstarea animalelor să nu fie puse în pericol inclusiv la încălzirea și descărcarea lor;
- d) să asigure aerisirea încăperii unde este ținut animalul.
- (2) Transportarea animalelor de companie în afara teritoriului Republicii Moldova se face în baza Carnetului de sănătate și certificatului veterinar.
- (3) Transportarea animalelor de companie în transport public de călători se permite numai dacă la transportarea lui se asigură securitatea pasagerilor și folosirea mijloacului de transport conform destinației. Animalele mici se transportă în cuni speciale (contanere, genți, etc.) iar cele mari și în special a câinilor agresivi și cei periculoși, în mod obligatoriu li se aplică bonițe și sînt ținute de leasă din scurt

Transportarea câinilor periculoși de rasa Pit Bull, Boerhull, Bandog și metișii lor în transportul public de călători este interzis.

(4) Condițiile privind transportul animalelor se stabilesc de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

Articolul 18. Folosirea animalelor de companie în scopuri publicitare, în expoziții, competiții sau alte manifestări similare.

- (1) Animalele de companie pot fi folosite în scop publicitar, în spectacole, expoziții, competiții sau alte manifestări similare numai dacă organizatorul asigură condițiile necesare ca sănătatea și bunăstarea animalelor să nu fie puse în pericol.
- (2) În cursul competițiilor sau cu alte ocazii este interzis să se administreze animalelor substanțe ori să fie supuse unor procedee pentru creșterea sau diminuarea nivelului natural al performanțelor dacă acestea ar constitui un risc pentru sănătatea și bunăstarea animalului.
- (3) Deținătorii animalelor de companie ce nu mai pot fi folosite în scopuri publicitare, în expoziții, competiții sau alte manifestări similare, sînt obligați să asigure întreținerea acestor animale în conformitate cu prezenta lege.

Articolul 19. Restricții privind folosirea animalelor de companie în alte scopuri

- (1) Animalele de companie nu pot fi supuse capturării, comercializării și eutanasierii în scopul obținerii de produse alimentare, obținerii de piei sau blănuri, fănurii proteice, alte produse animale.
- (2) Animalele de companie pot fi folosite pentru cercetare științifică, diagnosticarea de boli, producerea unor medicamente sau produse biologice, atunci când obiectivul activității nu poate fi atins prin alte metode ce nu implică folosirea animalelor.
- (2) Animalele de companie pot fi folosite pentru experimente doar în condițiile legii și doar în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice. Animalele folosite în scopuri științifice sînt supuse unor reguli de protecție specifice, fără a fi se provoca suferințe inutile.

Articolul 20. Intervenții chirurgicale

- (1) Animalele de companie sînt supuse intervențiilor chirurgicale numai în cazurile motivate cu scop curativ. Intervențiile chirurgicale se efectuează în spații autorizate, cu excepția situațiilor în care intervenția se impune la fața locului.
- (2) Intervențiile chirurgicale ce provoacă animalului dureri, suferință fizică și psihică se efectuează sub anestezie locală sau, după caz, generală.
- (3) Intervențiile chirurgicale se efectuează de către medicii veterinari sau alte persoane care au calificarea necesară sub controlul medicului veterinar. Intervențiile care nu necesită anestezie pot fi efectuate de către o persoană care are calificarea necesară.
- (4) Se interzice intervențiile chirurgicale destinate modificării aspectului unui animal de companie sau altor scopuri necurative și, în special, codotomia, cuparea mechiilor, secționarea corzilor vocale, ablația gheaurilor și dinților.

Articolul 21. Eutanasia animalelor de companie

(1) Doar animalele bolnave incurabil, declarate ca atare, în urma unui examen medical, efectuat de medicul veterinar, examen la care pot asista reprezentanți din partea organizațiilor neguvernamentale pentru protecția și asistența animalelor, în baza fișei de observare, vor putea fi eutanasiate. Eutanasia animalelor de companie se efectuează cu minimum de dureri și suferință fizică și psihică și este singura procedură admisă de suprimare a vieții animalelor de companie care face obiectul prezentei legi.

(2) Numai medicul veterinar poate să procedeze la eutanasierea unui animal de companie.

(3) În cazurile de urgență când trebuie să se pună capăt suferințelor unui animal și în cazul legișimiei apăsătoare, când ajutorul unui medic veterinar nu poate fi obținut rapid sau în alte cazuri de urgență eutanasierea se permite și de către o persoană cu capacitatea de exercițiu deplină.

(4) Metoda aleasă pentru eutanasiere, cu excepția cazurilor de urgență, trebuie să provoace o pierdere imediată a conștiinței, umată de moarte, fie să înceapă prin realizarea unei anestezii generale profunde, umată de un procedeu care va cauza moartea cu certitudine.

(5) Se interzice următoarele metode de eutanasiere:

a) înecul și alte metode de asfixie, dacă ele nu produc efectele menționate în alin. (4)

b) utilizarea otrăvurilor sau drogurilor ale căror doza și aplicare nu pot fi controlate în maniera de a obține efectele menționate în alin. (4);

c) electrocutarea, dacă ea nu este precedată de pierderea imediată a conștiinței.

(6) Pot fi eutanasiate numai animalele bolnave de o boală incurabilă, animalele bolnave de rabie, iar în cazul legișimiei apăsătoare, animalele ce au atacat omul când există pericol pentru viața și sănătate, precum și câinii fără stăpân ce fac parte din categoria celor agresivi și periculoși dacă nu sint adoptați. Animalele aflate în perioada de sarcină, naștere și alăptare nu se vor eutanasia.

(7) Prin derogare de la alineatul (6) animalele de companie fără stăpân pot fi eutanasiate numai în cadrul unui program național de control al bolilor aprobat de Guvern.

(8) Pentru fiecare caz de eutanasiere a animalului se întocmește un proces-verbal modelul căruia este aprobat de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

(9) Sunt exceptate de la eutanasiere, animale făcând parte din categoriile admisiibile pentru eutanasiere, pe care o organizație sau persoană dorește și se angajează să le preia sub îngrijire și supraveghere, în condiții corespunzătoare legii.

Articolul 22. Eliminarea animalelor de companie moarte

(1) Cadavrele animalelor de companie eutanasiate sau cele colectate de pe străzi vor fi incinerate, cu respectarea normelor sanitare-veterinare în vigoare, interzicându-se folosirea lor pentru obținerea de piel, grăsimi, carne, fână proteică și de alte produse.

(2) Persoana ce a efectuat eutanasierea animalului este responsabilă de organizarea eliminării acestuia după ce se va asigura că animalul este mort.

(3) Eliminarea animalelor moarte se efectuează prin îngropare sau incinerare în moduri stabiliți de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

(4) Îngroparea animalelor moarte se va face în locuri special amenajate de autoritățile administrației publice locale.

(5) În cazul în care animalul de companie a murit fără a fi eutanasiat, deținătorul animalului sau autoritățile administrației publice locale în cazul animalelor fără stăpân sint obligate să organizeze eliminarea acestuia în conformitate cu normele prezentului articol.

(6) Deținătorul animalului de companie este obligat să achite toate cheltuielile privind eliminarea animalului mort.

Articolul 23. Animalele de companie fără stăpân

(1) Animalele de companie fără stăpân sint protejate de lege în egală măsură cu animalele de companie ce au un deținător.

(2) Ansamblul măsurilor de protecție a animalelor de companie fără stăpân, precum și de prevenire a apariției sau creșterii numărului animalelor din aceasta categorie, va fi inițiat, coordonat și controlat printr-o colaborare cu caracter permanent, între reprezentanți autorizați ai autorităților administrației publice locale și ai organizațiilor necomerciale interesate, al căror domeniu de activitate vizează protecția și asistența animalelor sau protecția mediului, în baza unui program comun ce va fi întocmit în raport cu condițiile concrete existente, în deplină concordanță cu spiritul și dispozițiile prezentei legi.

(3) Prevenirea apariției sau creșterii numărului animalelor de companie fără stăpân se efectuează în scopul asigurării securității vieții și sănătății omului precum și în scopul prevenirii unor boli la animale.

(4) Prevenirea apariției sau creșterii numărului animalelor de companie fără stăpân se efectuează prin metode recomandate în medicina veterinară și în special prin metoda sterilizării (castrării). Reguțile privind sterilizarea animalelor de companie sint aprobate de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

(5) Sterilizarea animalelor de companie fără stăpân se efectuează în cadrul refugțiilor provizorii ale autorităților administrației publice locale și/sau în centrele specializate ale organizațiilor necomerciale autorizate.

(6) Cheltuielile privind sterilizarea animalelor de companie fără stăpân vor fi suportate de autoritățile administrației publice locale și/sau de către deținătorii de animale.

(7) Având în vedere rolul ecologic al pisicilor, controlul populației felinelor fără stăpân se realizează în raport cu necesitățile.

Articolul 24. Refugiiile provizorii pentru gestionarea animalelor de companie

(1) Refugiile provizorii pentru gestionarea animalelor de companie fără stăpân se instituie de autoritățile administrației publice locale, în localitățile rurale ambuțiile refugțiilor provizorii se pune pe seama unor direcții din cadrul primăriilor în colaborare cu medicul veterinar de stat teritorial. Populația trebuie informată despre existența refugțiilor, programul de vizitare, posibilitatea de adopte sau revendicare, prin afișare la sediul refugiatului și al serviciului specializat.

(2) În cazul în care autoritățile administrației publice locale nu au capacitatea de a organiza refugia provizorii pentru cazarea animalelor de companie, acest serviciu poate fi asigurat de către organizațiile necomerciale autorizate și specializate în domeniul asistenței și protecției animalelor.

(3) Activitatea refugiului este finanțată de la bugetul local, din mijloacele speciale obținute în urma prestației serviciilor contra plată, sponsorizării, donații și alte resurse financiare permise de legislație. Persoană care revendică cu titlu de proprietar animalul de companie pierdut sau abandonat, va suporta contravaloarea cheltuielilor de întreținere a acestora în cuantumul stabilit prin hotărâre a consiliului local.

(4) Refugiile vor asigura condiții igienice pentru cazare provizorie, control medical și tratamentul animalelor bolnave, inclusiv unele proceduri, înregistrarea, deparazitarea, sterilizarea, vaccinarea antirabică, iar în caz de necesitate și ca soluție finală, inclusiv eutanasierea animalului.

(5) În cadrul refugiilor pentru cazarea provizorie sunt aduse animalele de companie fără stăpân capturate în condiții neumanizante, cu indicarea exactă a locului de unde provin. Reguliile privind capturarea animalelor de companie fără stăpân sunt aprobate de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

(6) Capturarea, transportul, cazarea, hrănirea, deparazitarea, vaccinarea, sterilizarea și controlul bolilor câinilor în refugiile provizorii se realizează cu respectarea normelor și măsurilor sanitare-veterinare prevăzute de actele normative. În scopul capturării animalelor fără stăpân refugiile provizorii pot colabora cu organizațiile necomerciale al căror domeniu de activitate vizează protecția și asistența animalelor, precum și cu alte persoane doritoare, semnând în acest scop un angajament de tratament umanitar față de animalele capturate.

(7) Toate animalele de companie fără stăpân, după ce au trecut procedurile obligatorii și nu au fost revendicate în termen de 30 zile de către deținătorii legali, pot fi adoptate de persoane fizice sau juridice care oferă garanția bunului tratament. Animalele nerevendicate sunt plasate obligatoriu în adăposturile de protecție a animalelor. Nici un animal de companie nu poate fi lăsat în pădure, spații sălbatice sau în altă teritoriu unității administrativ teritoriale în limita cântăria funcționază refugiu provizoriu.

(8) În termenul prevăzut la alin.(7), animalele de companie fără stăpân capturate și înregistrate în evidențele refugiilor temporare pot fi revendicate sau adoptate după cum urmează:

a) în primele 14 zile lucrătoare de la data înregistrării în evidențele refugiilor animale de companie pot fi revendicate de către proprietari;

b) după expirarea termenului prevăzut la lit.a) și până la expirarea termenului de 30 zile lucrătoare, animalele de companie pot fi revendicate sau adoptate de către persoane fizice sau juridice, din țară sau din străinătate, în condițiile legii;

c) revendicarea și adopția sunt gratuite;

(9) Animalele de companie nerevendicate sau neadoptate nu vor putea fi eutanasiate, cu excepția cazurilor stabilite de prezenta lege. Cu titlu de excepție, până la îndeplinirea procedurii de eutanasiere, animalele de companie pot fi revendicate sau adoptate suplimentar.

(5) Cheltuielile necesare aducerii la îndeplinire a procedurilor prevăzute de prezenta lege se suportă din bugetul local și sau din alte surse.

(7) Regulamentul-tip privind activitatea refugiilor provizorii pentru cazarea animalelor de companie se aprobă de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

Articolul 25. Revendicarea și adopția animalelor de companie

(1) Încredințarea animalelor de companie spre revendicare și adoptie se face numai după ce aceștia au fost consultați de către medicul veterinar, deparazitati, vaccinați antirabic, sterilizați și identificați prin microcopare sau prin alt mijloc de identificare stabilit de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor. Animalele de companie revendicate sau adoptate vor fi sterilizate, excepție făcând acele animale cu regim special.

(2) Revendicarea și adopția animalelor de companie de către solicitanți se fac pe baza unei declarații-angajament, al cărei model este stabilit de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

(3) Adopția animalelor de companie se face cu respectarea cumulativă a următoarelor condiții:

a) prezentarea de către adoptator a dovezii spațiului din care sâ rezultă condițiile corespunzătoare de creștere și adăpostire a câinilor;

b) prezentarea de către adoptator a dovezii resurselor materiale pentru creșterea și întreținerea câinilor;

c) prezentarea de către adoptator a acordului asociațiilor de proprietari sau, după caz, a vecinilor, în cazul adopției a mai mult de 2 animale de companie;

d) înregistrarea, imediat după adoptie, în registrul de evidențe a animalelor cu stăpân.

Articolul 26. Adăposturi de protecție și asistență a animalelor de companie

(1) Autoritățile administrației publice locale singure sau asociate, precum și organizațiile necomerciale al căror domeniu de activitate vizează protecția și asistența animalelor pot iniția Adăposturi de protecție a animalelor de companie

(2) În adăposturile ce aparțin asociațiilor și fundațiilor pentru protecția animalelor pot fi cazare animale de companie fără stăpân care vor fi supuse acțiunilor sanitare-veterinare conform legislației în vigoare și vor fi identificate prin microcopare sau prin alt mijloc alternativ de identificare, stabilit de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

(2) Adăposturile de protecție vor putea primi, în funcție de capacitatea disponibilă, animale de companie inclusiv cele fără stăpân preluate din refugii provizorii.

(3) Adăposturile de protecție vor putea avea și secții de primire în custodie cu plată, pentru situații și perioade în care deținătorul nu poate îngriji animalul.

(4) Persoanele sau organizațiile, care nu dispun de condiții minime necesare pentru a prelua un animal dintr-un adăpost, se pot considera ocvotitori ai unui animal care rămâne pe loc în adăpost, participând total sau parțial la întreținerea acestuia pe baza unui angajament. Animalul respectiv nu va fi cedat altcuiva fără consimțământul persoanei sau organizației care îl ovrtește.

(5) Adăposturile de protecție nu pot fi înființate în imobile cu destinație locativă. Pentru a preveni răspândirea zgomotului și a mirosului urt, Adăposturile de protecție vor fi amplasate la marginea localităților.

(6) Adăposturile publice și/sau private din cadrul serviciilor specializate pentru gestionarea animalelor fără stăpân, precum și adăposturile asociațiilor și fundațiilor pentru protecția animalelor (în registre speciale, vizate de medicii veterinar în care se menționează următoarele: data capturării, data și ora cazării în adăpost, caracteristicile individuale ale animalului, numărul de câini prinși, revendicați, adoptați, returnați și eutanasiați, motivul eutanasierii, substanța utilizată și numele persoanei care realizează eutanasia, numărul de microcip sau al mijlocului alternativ de identificare, stabiliți de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, numărul fișei de adopție, data deparazitării, data vaccinării antirabice, data sterilizării, data predării cadavrelor la societățile care vor executa incinerarea, precum și persoanele care au instrumentat manoperele respective.

(6) Cerințele privind activitatea Adăposturilor de protecție se aprobă de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

Articolul 27. Controlul societății civile

(1) Statul garantează și incurajează participarea societății civile la luarea deciziilor și la activitățile privind protecția și asistența animalelor de companie, precum și la exercitarea controlului obșteșc asupra modului în care persoanele fizice și juridice respectă legislația privind deținerea și protecția animalelor de companie, în baza unei informări ample a populației și asigurării accesului acesteia la orice informație de interes public.

(2) În localitățile în care există organizații necomerciale al căror domeniu de activitate vizează asistența și protecția animalelor și/sau protecția mediului, sarcina de a coordona, supraveghea și controla protecția animalelor din teritoriul poate fi atribuită, reprezentanților acestora cu sprijinul inclusiv financiar și logistic al autorităților administrației publice locale și al organelor sanitare veterinare.

Articolul 28. Confiscarea animalelor de companie

(1) În situațiile de rău tratament sau părăsire (abandonare) a animalelor de companie, precum și în cazul cînd animalul de companie este folosit la comiterea unei contravenții administrative sau infracțiuni, animalul poate fi confiscat de la deținător în conformitate cu hotărîrea instanței judecătorești.

(2) Animalul confiscat poate fi transmis fie unui Adăpost pentru protecția animalelor, fie unei persoane fizice sau juridice care își asumă responsabilitatea întreținerii lui. Cheltuielile legate de întreținerea animalului în Adăpostul pentru protecția animalelor se suportă de către deținătorul vinovat.

Articolul 29. Răspunderea pentru încălcarea prezentei legi

(1) Încălcarea prevederilor prezentei legi atrage după sine răspunderea civilă, contravențională sau penală, conform legislației în vigoare.

(2) Constituie contravenții administrative în sensul prezentei legi:

- lipsirea unui animal de companie de hrană adecvată și apă în cantități suficiente;

- abandonarea animalului de companie;

- eschivarea de la înregistrarea câinilor;

- plimbatul animalelor de companie în locuri neautorizate de către primăria, precum și lăsarea resturilor de la animalul care se plimbă în afara locuinței;

- scăldatul animalelor în bazine de apă și lacuri;

- circulația liberă pe raza localităților sau transportarea în transportul public de călători a câinilor agresivi și periculoși fără lesă și botniță;

- vânzarea, participarea la expoziții, precum și transportarea animalelor de companie cu orice tip de transport în alte localități fără carnetul de sănătate al animalului;

- deținerea în apartament a animalelor de companie cu încălcarea regulilor sanitare veterinare și de zoo-igenă privind întreținerea animalelor de companie;

- deținerea în curțile de folosință comună precum și pe teritoriul întreprinderilor

a câinelui legat fără asigurarea cușării pe simță;

- vânzarea unui animal de companie persoanelor sub vârsta de 16 ani fără consunțământul expres al părinților sau al reprezentanților legali;

- vânzarea câinilor periculoși persoanelor sub vârsta de 18 ani;

- transportarea în transportul public de călători și eschivarea de la sterilizarea a câinilor periculoși de rasa Pit Bull, Boerbul, Bandog și metșii lor;

- modificarea aspectului unui animal de companie fără scop curativ prin cododonie, cuparea urechilor, secționarea corzilor vocale, ablația ghearurilor și dinților;

- eutanasierea animalelor de companie prin metoda inecului sau alte metode de asfizie, electrocutarea precum și utilizarea otrăvurilor sau drogurilor ale căror doza și aplicare nu pot fi controlate, dacă aceste metode nu vor provoca o pierdere imediată a conștiinței, urma de moarte;

- refuzul de a elimina animalul de companie mort sau îngroparea animalului în locuri neautorizate;

- neasigurarea măsurilor de prevenire a atacului câinilor de către deținător sau determinarea în orice mod atacul câinilor asupra unei persoane dacă aceste acțiuni nu intrinsec elementele constitutive ale infracțiunii;

- capturarea, comercializarea și eutanasierea animalelor de companie în scopul obținerii de produse alimentare, obținerii de piei sau blănuri, fânuri proteice, alte produse animale;

(3) Constituie infracțiuni în sensul prezentei legi:

- neasigurarea măsurilor de prevenire a atacului câinilor de către deținător sau determinarea în orice mod atacul câinilor asupra unei persoane dacă a avut ca urmare vătămarea integrității corporale;

- organizarea luptelor între animale.

Articolul 30. Dispoziții tranzitorii

(1) Animalele de companie deținute în apartamente, cu încălcarea Regulilor sanitare veterinare și de zooigenă privind întreținerea animalelor de companie, în

termen de 6 luni vor fi instrăinate, donate sau transmise unor Adăposturi de protecție.

(2) Animalele înregistrate pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi nu vor mai fi supuse reînregistrării. Informația privind înregistrarea animalelor va fi transmisă refugizilor provizorii nou create.

(3) Autoritățile administrației publice locale vor asigura cu terenuri Adăposturile de protecție a animalelor înființate pînă la adoptarea prezentei legi pentru a fi scoase în afara localităților.

(4) În termen de 2 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi deținătorii câinilor din categoria celor periculoși vor depune la sediul de poliție în a cărei rază este situat imobilul în care este deținut câinele, informația prevăzută de prezenta lege, iar câinii de rasa Pit Bull, Boerbul, Bandog și metișii lor îi vor steriliza.

Articolul 31. Dispoziții finale

(1) Guvernul, în termen de 6 luni:

- va iniția procedurile de ratificare a Convenției Europene pentru protecția animalelor de companie, semnată la Strasbourg la 23 iunie 2003
- va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;
- va asigura elaborarea, actualizarea, reexaminarea și anularea de către organele centrale de specialitate a actelor ce vizează obiectul prezentei legi.

(2) Autoritățile administrației publice locale au obligația de a înființa, în funcție de necesități, în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, refugizii provizorii pentru gestionarea animalelor de companie fără stăpîn și vor amenaja locuri speciale pentru îngrijirea animalelor de companie moarte.

Președintele Parlamentului

Notă informativă asupra proiectului de lege privind deținerea și protecția animalelor de companie

Demnitatea umană, sub aspect constituțional, presupune două dimensiuni inerente, respectiv relațiile dintre oameni, ceea ce vizează dreptul și obligația oamenilor de a le fi respectate și, în mod corolar, de a respecta drepturile și libertățile fundamentale ale semenilor lor, precum și **relația omului cu mediul inconjurător, inclusiv cu lumea animală**, ceea ce implică, în privința animalelor, responsabilitatea morală a omului de a îngriji aceste ființe într-un mod de natură a ilustra nivelul de civilizație atins.

Problema animalelor de companie fără stăpîn, menționată cu regularitate în mass-media și de către organizațiile neguvernamentale în ultimii 20 de ani, sa dezvoltat dramatic și a devenit o problemă de siguranță și sănătate publică, având în vedere numărul mare de persoane atacate și rănite de aceste animale. În aceste condiții, atunci când este în joc o problemă de interes general, care atinge un asemenea nivel de gravitate încât devine o problemă de sănătate publică, este de datoria instituțiilor statului să acționeze în timp util, într-un mod adecvat și consecvent.

Proiectul de lege privind deținerea și protecția animalelor de companie aduce în legislația Republicii Moldova principii etice și norme științifice fundamentale privind protecția și asistența animalelor de companie, inclusiv a celor fără stăpîn, corepunzătoare în aspectele lor de bază atât standardelor internaționale actuale, cât și tradițiilor și preocupărilor de protecție față de viețuitoarele existente în țara noastră. Acest proiect de lege răspunde unei necesități deosebite, semnalată în ultimii ani cu insistență, într-un sector semnificativ al vieții sociale și al conștiinței umane.

Ansamblul măsurilor privind deținerea animalelor de companie în Republica Moldova constituie o obligațiune morală, dar și o respectare a măsurilor ce revin tuturor cetățenilor cu privire la asigurarea unor condiții necesare și firiști pentru viața animalelor de companie.

Prin prevenirea cruzimii față de animale și protecția acestora se dorește să se consolideze drepturile, bunăstarea și motvarea cetățenilor de a avea un comportament adecvat față de animale. Atât oamenii cât și animalele au un drept comun, și anume dreptul la viață. Dacă oamenii au un drept asupra unui animal, atunci în mod obligatoriu vor avea și responsabilități privind prevenirea cruzimii, bunăstarea și protecția acestuia.

Legea nr.221 din 19 octombrie 2007 privind activitatea sanitar-veterinară, stabilește în art.5 drept scop „apărarea sănătății animalelor, protecția animalilor, prevenirea transmiterii de boli de la animale la om, ... protecția mediului în raport cu creșterea animalelor, identificarea și înregistrarea animalelor”. Astfel, o altă problemă stringentă care se va dimina prin adoptarea prezentului proiect, este

existența riscului iminent pentru igiena, sănătatea și securitatea omului și a altor animale, determinat de suprapopularea cu animale de companie fără stăpîn.

Avînd în vedere că condițiile de deținere actuală a animalelor de companie nu permit întotdeauna promovarea sănătății și bunăstării acestora, precum și respectarea drepturilor cetățenilor, și că atitudinile în privința animalelor de companie variază considerabil, datorită uneori, unei lipse de cunoștințe sau de conștiință, se impune impunerii o reglementare legală a acestui domeniu.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în jurisprudența sa că, *adoptarea măsurilor concrete care să țină sub control fenomenul animalelor fără stăpîn ținînd de mînia de apăsătoare a statului, astfel încît legiuitorul este cel chemat să stabilească condițiile normative concrete în care fenomenul animalelor fără stăpîn trebuie gestionat.* În acest sens legiuitorul este obligat, ca și cerința constituțională, să implice și să responsabilizeze autoritățile publice locale, inclusiv prin sancțiuni de natură contravențională sau penală, pentru a se evita recurgerea la măsura eutanasierii, ca ultimă metodă de soluționare a acestei probleme.

La fel, prin Hotărîrea din 26 iulie 2011, pronunțată în *Cauza Georgel și Georgita Stoicescu împotriva României*, paragraful 58, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că, *gestionarea acestei problemei - a câinilor fără stăpîn - nu ținînd de autoritățile publice centrale sau locale, ci și de societatea civilă, ceea ce în sistemul normativ intern echivalență cu obligarea asociațiilor ce au ca obiect de activitate protecția animalelor să contribuie în mod efectiv, și nu numai declarativ, la aplicarea soluțiilor prin care se minimizează gestionarea acestui fenomen.*

La baza proiectului de lege sînt puse alți necesitățile actuale ale populației Republicii Moldova de soluționare a problemei animalelor fără stăpîn, cauzate de lipsa prevederilor legislative și normative și a măsurilor suficiente luate de autorități pentru redresarea acestei probleme, care în rezultat duc la încălcarea obligațiilor pozitive ale statului prevăzute de art.8 al Convenției europene pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale de a asigura respectarea vieții private, cit și a bunelor practici internaționale existente, în special stipulările *Convenției europene pentru protecția animalelor de companie*, semnată la Strasbourg la 23 iunie 2003 și a Declarației Universale a Drepturilor Animalelor, proclamată solemn la Paris la 8 octombrie 1978.

Astfel, dispozițiile *Convenției europene pentru protecția animalelor de companie*, la care Republica Moldova va adera în curînd avînd la baza vectorul pro-european, stabilește principiul conform căruia trebuie să fie promovată reducerea reproducției neplanificate a câinilor și pisicilor și încurajarea sterilizării acestora. La fel, *Declarația scrisă nr. 26*, referitoare la gestionarea populației canine în Uniunea Europeană, adoptată la 13 octombrie 2011 de Parlamentul European, stabilește că trebuie să fie adoptate măsuri de sterilizare, identificare, înregistrare ca metode de gestionare a populației canine.

În continuare trebuie să menționăm și Rezoluția Parlamentului European din 4 iulie 2012 referitoare la crearea unui cadru juridic al UE pentru protecția animalelor de companie și a animalelor fără stăpîn (2012/2670(RSP)), prin care Parlamentul European solicită Comisiei Europene să prezinte propuneri privind un cadru juridic al UE pentru protecția animalelor de companie și a animalelor fără stăpîn, inclusiv *”norme de identificare și de înregistrare a animalelor”, ”strategii de gestionare a animalelor fără stăpîn, inclusiv programe de vaccinare și de sterilizare”, ”măsuri de promovare a responsabilității proprietarilor”, ”interzicerea incidentelor animalelor fără stăpîn fără vreo indicație medicală”, ”programe de informare și de educare în scopul referitoare la bunăstarea animalelor”, ”sancțiuni aspre ce trebuie aplicate în cazul oricărui stat membru care nu respectă normele”, precum și în corespundere cu necesitatea contribuiri la soluționarea problemelor subliniate în Rezoluția Parlamentului European (2012/2043(NID)) referitoare la strategia Uniunii Europene pentru protecția și bunăstarea animalelor 2012-2015.*

De asemenea, este important de precizat că Organizația Mondială a Sănătății, singurul organism internațional care a efectuat studii amănunțite în sprijinul asigurării sănătății populației, în cadrul programului A.G.F.U.N.D./O.M.S. de luptă împotriva rabiei umane și canine din țările în curs de dezvoltare, a relevat faptul că *”îndepărtarea câinilor din teritoriul (incarcerare sau ucideri) nu dă niciun rezultat pe termen mediu și lung, controlul populației canine bazându-se prioritar pe sterilizare, vaccinare (implicînd înregistrări și marcaje), plus educare și supraveghere”.*

Considerînd că respectul față de viață și ființe, de animale în general, constituie o latură definitorie a demnității și spiritualității omului, iar pe de altă parte avînd în vedere relația existentă între agresivitatea față de animale și apariția unor comportări violente ale unui individ în mediul social, Statul trebuie să promoveze prin această lege acțiunile educative asupra populației avînd drept obiectiv o comportare civilizată, omenească față de animale și cunoașterea normelor naționale de deținere și protecție a acestora în paralel cu protecția sănătății publice și a mediului ambiant.

Prin prezentul proiect de lege se vor institui norme clare referitor la obligațiile deținătorilor de animale de companie precum și cerințele minime ce trebuie respectate de către deținător unui animal de companie. De asemenea, se prevede asigurarea de înregistrare obligatorie a animalelor de companie, inclusiv a animalelor fără stăpîn, precum și efectuarea unor acțiuni veterinare de profilaxie cum ar fi sterilizarea și vaccinarea antirabică.

Se instituie norme restrictive privind deținerea animalelor de companie în apartamente precum și se stabilește vîrsta minimă a persoanelor care pot deține un animal de companie.

Totodată, după aprobarea acestui proiect de lege va fi foarte clar stabilit că intervențiile chirurgicale se vor efectua sub anestezie locală sau, după caz, generală și doar numai de un medic veterinar. De asemenea, se stabilesc condițiile pentru care un animal poate fi eutanasiat precum și obligativitatea eliminării animalelor moarte.

În scopul prevenirii apariției sau creșterii numărului animalelor de companie fără stăpân și în scopul asigurării securității vieții și sănătății omului precum și în scopul prevenirii unor boli la animale se va limita reproducția animalelor de companie fără stăpân prin aplicarea metodei de sterilizare obligatorie.

Vis-a-vis de situațiile, judicios evaluate, în care suprimarea vieții unui animal poate fi considerată juridic acceptabilă, legea dispune respectarea riguroasă a prevederilor internaționale și naționale referitoare la metodele și substanțele adecvate, în raport cu specia și împrejurările, pentru a evita în cea mai largă măsură posibilă suferința fizică și psihică a animalelor, precum și alte abuzuri.

Soluțiile legislative propuse stabilesc obligația autorităților administrației publice locale de a gestiona problema animalelor de companie fără stăpân, într-o ordine în care trebuie aplicate, astfel încât autoritățile publice chemate să aplice legea vor fi puse în situația de a steriliza, identifica și înregistra animalele de companie fără stăpân. Or, soluțiile preconizate de un act normativ nu pot fi aplicate în mod aleatoriu, legiuitorul fiind obligat să stabilească condiții, modalități și criterii clare și obiective de aplicare. Astfel, legiuitorul trebuie să stabilească o ordine de prioritate cu privire la aceste soluții, iar soluția eutanasierii animalelor fără stăpân, în special a celor periculoase din punct de vedere medical să fie aplicată doar în ultimă instanță, respectiv numai atunci când toate celelalte soluții au fost aplicate corespunzător de către autoritățile locale, dar nu și-au atins scopul de a limita sau de a eradică acest fenomen.

Un segment aparte al proiectului este crearea obligatorie a Refugiilor provizorii pentru cazarea animalelor de companie, instituții fără de care nu poate fi reglementat acest domeniu. Activitatea Refugiilor va fi finanțată de la bugetul local precum și din alte mijloacele speciale, sponsorizări, donații etc.

Tot aici se instituie și norma conform căreia Organizațiile Necomerciale al căror domeniu de activitate vizează protecția și asistența animalelor, precum și autoritățile administrației publice locale vor putea înființa Adăposturi de protecție a animalelor.

În final acest proiect identifică toate acțiunile încălcarea cărora va duce la sancționarea contravențională sau chiar și penală, iar deținătorul animalului care a produs careva pagube va fi obligat să restituie toate pagubele pricinuite de animal.

Aprobarea acestui proiect de lege va constitui un semnal pozitiv referitor la respectarea de țara noastră a normelor inclusiv europene în domeniul protecției și asistenței animalelor de companie.

Deputații în Parlament:

V. Strelch

T. Reșniș

(Additional signatures and stamps)